

سقوط سنگ ریزه‌های انتقام از «کوهسنگی»

گپ و گفت با حسین عباس زاده داستان نویس مشهدی به بهانه انتشار رمان «کوه مرگی» که موضوع آن دفاع مقدس است

سیده ریحانه موسوی

رمان «کوه مرگی، اثر حسین عباس زاده، ارد بی‌هشت ا مسال از سوی انتشارات «سوره مهر، به چاپ رسید، این رمان روایتی از خشم یک پزشک ایرانی به نیروهای رژیم بعثی عراق را در زمان جنگ تحمیلی نشان می دهد. جنگ ایران و عراق در داستان ها و گفتنی های زیادی دارد و رمان، کوه مرگی، هم از زبان پزشکی روایت می شود که در رویارویی با یک بیمار عراقی به یاد خاطرات جبهه می افتد. اودر ادامه از روی شباهت ها متوجه می شود که این بیمار عراقی فردی است که باعث اسارت خود او و شهادت دوستان هم رزمش شده است. این جاست که داستان اوج می گیرد و راوی تصمیم می گیرد انتقام خون هم رزمان شهیدش را از بیمار عراقی بگیرد. اما این تصمیم با اتفاقات و ماجراهایی همراه است که باعث می شود مخاطب با فضایی تازه و خواندنی روبه رو شود. از ویژگی های این اثر می توان به توصیف و فضا سازی مناسب و تأثیر گذار، پرهیز از سوزی شعاری و قضا و تمندان، پایان بندی و تأثیر گذاری اشاره کرد که مخاطب را بخود همراه می کند. این کتاب در کارگاه قصه و رمان مرکز آفرینش های ادبی حوزه هنری تولید شده و مخاطبان آن گروه سنی جوان و بزرگ سال هستند.

در بخشی از رمان «کوه مرگی، می خوانیم: «وقتی بادو برف باهم قاتی می شدند یک جهنم یخ زده می شد. باد از بین کوه ها وزه می کشید و روی برف ها می رقصید و پودر برف را به سر و صورت می کوید. باد و برف وقتی با هم دست به یکی می کردند بی رحم می شدند مثل یک حیوان درنده بی رحم. هر چه سر راهشان بود یخ می زد. شب هایی که باد بود اصلا پست دادن فایده ای نداشت. چون نمی توانستیم رو به باد بایستیم. باید مدام پشت به باد می ایستادیم تا ذره های برف توی

صورتمان نخورد. ذره های کریستالی یخ زده برف مثل چاقو توی پوستمان فرو می رفتند.» حسین عباس زاده، خالق این کتاب متولد ۱۳۵۸ است. در سال ۸۴ با ورود به ادبیات داستانی مسئولیت برگزاری جلسات داستان نویسی را در حوزه هنری بر عهده گرفت. سایر کتاب های این نویسنده جوان، پشت آن تپه،، لبخند پشت پنجره، و، خوش به حال هیچکس، نام دارند. او کنون مدیریت دو انجمن داستان نویسی را در مشهد بر عهده دارد، همچنین در نشست ها و کارگاه های داستان نویسی نیز حضور فعالی دارد. به بهانه انتشار این رمان گپ وگفتی با نویسنده آن داشته ایم که شرح آن را می خوانید.

- رویارویی سخت با خاطرات گذشته

حسین عباس زاده در باره ایده شروع این رمان می گوید: جرقه اولیه داستان به یک تجربه بازمی گردد. یک سال پیش من در شیفت شب یک هتل مشغول به کار بودم در آنجا یک مهمان عراقی داشتم که با من صمیمی شده بود، بحث به جنگ رسید که گفت من در جنگ تحمیلی حضور داشتم، وقتی این حرف را شنیدم بسیار برافروخته و ناراحت شدم زیرا عموی خودم نیز شهید شده بود و به این موضوع فکر می کردم که شاید این فرد بسیاری از هم میهنان ما را شهید کرده است. او ادامه می دهد: روبه رو شدن با این مرد برای من بسیار سخت و سنگین بود، چند روزی که اودر هتل ما بود در ذهنم چندین بار به روش های مختلف به فکر انتقام از این مرد افتادم و ذهنم بسیار درگیر بود. این شخص از هتل ما رفت اما در خاطر من باقی ماند و در رویداد فرهنگی هنری «حکیم طوس» که از ۲۴ اردیبهشت آغاز به کار کرده تا ۳ خرداد هر شب ساعت ۲۰ در محل آرامگاه حکیم ابوالقاسم فردوسی میزبان علاقه مندان به زبان و ادبیات پارسی است. در روز های گذشته مسئولان شهری و استانی نیز از این رویداد بازدید کرده اند و از اهمیت برپایی رویداد های این چنینی گفته اند.

عضو کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر مشهد در حاشیه بازدید از رویداد فرهنگی و هنری «حکیم طوس» گفت: فردوسی بزرگ با گنجینه ای از کلمات که آن ها را به نظم درآورده، ادبیات پارسی را زنده نگه داشته و به جهانیان معرفی کرده است. حسین حسامی، با اشاره به شعار شورای ششم مبنی بر جهان شهر بودن مشهد در کنار مضجع شریف امام مهربانی ها، ادامه داد: ما در حوزه مدیریت شهری وظیفه داریم که این ظرفیت بین المللی را به درستی معرفی کنیم. رئیس کمیسیون برنامه، بودجه، فناوری اطلاعات و منابع انسانی شورای شهر مشهد همچنین بیان کرد: مشهد علاوه بر مضجع ملکوتی امام رضا(ع) که محور شکل گیری این شهر نیز بوده است، ظرفیت های بسیار خوبی از جمله آرامگاه فردوسی و طوس را در خود جای داده است که باید این ظرفیت ها را بیش از پیش فعال

نهایت تبدیل به داستان «کوه مرگی» شد.

این نویسنده با اشاره به تخیلی بودن محور داستان ابراز می کند: «کوه مرگی، در مورد پزشکی است که با مرضی روبه رو می شود که با او گذشته تلخی دارد و اکنون بر سر دوراهی قرار دارد که چه کاری انجام دهد. آیا انتقام خود را از او بگیرد یا نه.

اوبایان اینکه بیشتر داستان کتاب کوه مرگی در مشهد می گذرد و حتی می توان به عنوان یک داستان بومی درمورد آن صحبت

کرد تصریح می کند: این رمان در آمیختن بافت شهر مشهد است. خیابان پاستور که مطب این پزشک است، باغ کوهسنگی، باغ

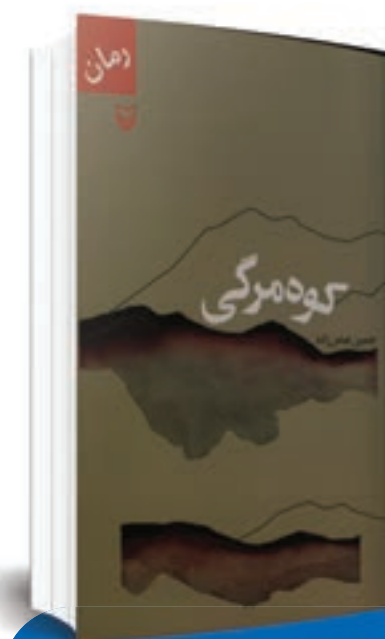

اگر در سطح جهان صلح پایدار داشته باشیم بسیاری از مشکلاتمان برطرف می شود، از ابتدای تاریخ بشریت انسان ها هیچ گاه با صلح پایدار روبه رو نشده اند و همیشه یک جنگ وجود داشته است

نادری، حرم، وکیل آباد، میدان شریعتی و... در داستان توصیف شده اند. مکان های استفاده شده در داستان با آن در آمیخته اند و در اصطلاح داستان نویسی ما از آن ها کار کرد کشیده ایم و ایفای نقش کرده اند. این فعال فرهنگی با بیان اینکه منتقدان باید در مورد ویژگی های این کتاب صحبت کنند می گوید: یکی از ویژگی های «کوه مرگی، این است که مشهد در این داستان بسیار پررنگ است. یعنی اگر فردی زائر یا مجاور باشد می تواند فضای این شهر را در داستان مجسم کند و به نوعی با آن همراه شود.

عباس زاده اظهار می کند: من این کتاب را به «صلح، تقدیم کرده ام. زیرا حلقه مفقوده در زندگی امروز بشر است. اگر در سطح جهان یک صلح پایدار داشته باشیم بسیاری از مشکلاتمان برطرف می شود. از ابتدای تاریخ بشریت انسان ها هیچ گاه با صلح پایدار روبه رو نشده اند و همیشه یک جنگ وجود داشته است. آرزوی

من این است که روزی صلح پایدار جهانی برقرار شود. این نویسنده دلیل برگزیدن نام «کوه مرگی، را آغاز و پایان داستان با کوه بیان می کند و می گوید: قهرمان داستان در ابتدا از کوهی در کردستان بالا می رود و در انتهای آن از کوهی در کوهسنگی پایین می آید، هنگامی که از کوهی در کردستان بالا می رود به دنبال انتقام است اما زمانی که از کوهسنگی پایین می آید به دنبال انتقام نیست. کوه نقش پررنگی در داستان دارد و دو موقعیت بسیار کلیدی در آن اتفاق می افتد. عباس زاده، درباره آثار بعدی خود خبر می دهد: من یک مجموعه داستان دیگر نیز در دست چاپ دارم و قرار بود سال گذشته منتشر شود، اما به دلیل بیماری کرونا ناشر به من گفت برای انتشارش صبر کنم، به این ترتیب قرار است که امسال چاپ و منتشر شود. یک رمان داستانی بلند را هم نوشته ام که در دست ویرایش است.

جوان و نمونه ای از تأثیر گذاری بر جامعه و

فرهنگ سازی در یک جامعه است.

او یاد آور شد: شاید بتوان گفت فردوسی با پرداختن به ادبیات حماسی بیشترین خدمت را به نسل جوان کرد. محمد پور تصریح کرد: فردوسی در قالب ادبیات حماسی هم روح جوان را جلا می دهد و هم به شکلی بسیار دقیق و عمیق باور های دینی را بسط می دهد از این رو تجلیل و معرفی فردوسی به نسل جوان اهمیت ویژه ای پیدا می کند.

به گفته او، روح انسان به ویژه جوان پیوند اجتناب ناپذیری با هنر دارد. هنر از برترین ابزار های فرهنگ سازی و کار تربیتی است. شعر و ادبیات هم از ماندگار ترین و مؤثرین هنر هاست. سرپرست معاونت امور جوانان اداره کل ورزش و جوانان خراسان رضوی با اشاره به توجه فردوسی به بعد جمال الهی در نظام خلقت، گفت: با این تفاسیل می توان فردوسی را از پیشگامان اقدامات عمیق فرهنگی و تربیتی دانست. محمد پور بیان کرد: فردوسی باتکیه بر باور های توحیدی و آگاهی از ابعاد وجودی انسان از مؤثر ترین ابزار نفوذ و تأثیر استفاده می کند در حالی که بعد از سال ها هنوز بخش زیادی از متولیان فرهنگی درک درستی از هنر و ادبیات ندارند و از این زبان مؤثر تر و جود انسان بهره نگرفته اند.

کنیم. به گفته حسامی نیاز است تا باریل گذاری مناسب در مناسبت های مختلف از جمله دهه ادب و حماسه، مردم و خصوصاً نسل جوان را با این ظرفیت های مهم در حوزه های مختلف آشنا کنیم. او با اشاره به یادمان های استقبال از بهار گفت: امسال اقدامات متفاوتی در حوزه استقبال از بهار در مشهد انجام شد. مخصوصاً به المان های مرتبط با شاهنامه توجه ویژه ای شد که مورد استقبال زائران و مجاوران نیز قرار گرفت. عضو کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر مشهد با اشاره به انتقال مفاهیم به زبان هنر، تصریح کرد: رویداد فرهنگی هنری حکیم طوس از برنامه های خوب در دهه ادب و حماسه است که در این دهه در آرامگاه فردوسی برپا شده و روایتگر داستان هایی از شاهنامه است.

روح جوان پیوند فطری با حماسه دارد
حجت الاسلام مرتضی محمد پور طبعی سرپرست معاونت امور جوانان اداره کل ورزش و جوانان خراسان رضوی نیز در حاشیه رویداد فرهنگی هنری «حکیم طوس» در محل آرامگاه فردوسی بیان کرد: روح انسان در مسیر کمال، جویای عزت است و این کمال طلبی در جوانی به اوج خود می رسد بنابراین روح جوان پیوند فطری با حماسه دارد. از همین رو ادبیات حماسی نیز از بهترین راه های ارتباط با نسل

نگاهی به نمایشگاه هایی که در نگارخانه های شهر برپا شده است

نمایش آثار چهره هنر انقلاب در مشهد

ایام برگزاری از ساعت ۱۷ تا ۲۱ به نگارخانه رادین در حامد جنوبی ۱۲ شماره ۱۳۷ مراجعه کنند.

«ماسک» دررود

نمایشگاه نقاشی های محمد رضا اکابریان با عنوان «ماسک» از جمعه ۳۰ اردیبهشت در نگارخانه روند آغاز به کار کرده است. این نمایشگاه تا ۱۱ خرداد به کار خود ادامه خواهد

شاهرودی، مرجان مرشدزاده، وحید جواد، کسری منعمی، سعید دانشیار، نسترن اخوان، فاطمه مهدیزاده صابر، سارا کهربا بیان، زهرا احمدی، شیرین مقدم، شمیم جلالی، اکرم پيله چپان، مریم منتظری، فرشته منصرتی و مهسا تقوی به نمایش گذاشته شده است.
علاقه مندان برای بازدید از «بن بست شماره ۲۵۷» می توانند در

برگزاری نمایشگاه گروهی در رادین نمایشگاه گروهی نقاشی و حجم با عنوان «بن بست شماره ۲۵۷» از جمعه ۳۰ اردیبهشت در نگارخانه رادین آغاز به کار کرده و تا چهارشنبه ۴ خرداد ادامه خواهد داشت. در این نمایشگاه آثار فریبا مومنی، نیره اسماعیلی، الهام عبدالحسین پور، نوشین نقیبی، اکرم معدنیان، صدیقه طوطی، فایزه

گروه فرهنگ و هنر

این هفته چندین نمایشگاه مختلف در نگارخانه های رادین، رضوان، روند، بن بست و قائمی مشهد برگزار می شود. نمایشگاه هایی که آثار نقاشی

و چاپ دستی هنرمندان گوناگونی را در معرض دید عموم قرار می دهد. بیشتر این نمایشگاه ها تا روزهای پایانی هفته ادامه خواهند داشت و علاقه مندان فرصت کافی دارند تا برای تماشای آثار به نگارخانه های سطح شهر مراجعه کنند.

نمایش آثار عبد الحمید قدیران

نمایشگاه آثار منتخب عبد الحمید قدیران، چهره سال هنر انقلاب از شنبه ۱۳۱ اردیبهشت در نگارخانه رضوان در معرض دید عموم قرار گرفته است. اما مراسم افتتاحیه این رویداد روز دوشنبه ۲ خرداد با حضور عبد الحمید قدیران برگزار می شود. این نمایشگاه که «آسمان حسین» نام دارد تا پنجشنبه ۱۲ خرداد ادامه خواهد داشت و علاقه مندان می توانند از ساعت ۹ تا ۱۷ و تا ۲۰ برای تماشای آثار به نگارخانه رضوان در خیابان کوهسنگی ۱۷ شماره ۱۶ مراجعه کنند.

کتاب خوان

آیین رونمایی و نقد و بررسی کتاب «نبرد انرژی» بر گزار شد
اثری با نگاه تازه به بیانه گام دوم انقلاب

آیین رونمایی و نقد و بررسی کتاب «نبرد انرژی» با مشارکت انتشارات نوید فتح و با حضور احسان خانه آباد، نویسنده اثر و مدیرکل کتابخانه های عمومی خراسان رضوی در مشهد برگزار شد.

در این مراسم حجت الاسلام و المسلمین علی اکبر سبزیان، گفت: امروز از کتابی رونمایی می شود که اثر مفکری جوان است، جوانی با ایده های نو که با نگاهی جدید و تحسین برانگیز به بیانه گام دوم انقلاب، گامی مؤثر در مسیر ایجاد زبر شاخه های مناسب نبرد انرژی در عرصه بین الملل برداشته است.

مدیرکل کتابخانه های عمومی استان روی دیگر دانایی را توانایی دانست و تصریح کرد: برای رسیدن به قدرت ابتدا باید دانایی و آگاهی لازم را به دست آورد. به عبارت دیگر ما باید زمینه درک و آگاهی بسیاری از مفاهیم، معارف و مطالبی که نسل جوان در رویارویی با جهان امروز به آن احتیاج دارد را فراهم سازیم. توجه اداره کل کتابخانه های عمومی خراسان رضوی به منابع مکتوب نیز برای افزایش این درک، آگاهی و قدرت تجزیه و تحلیل در نسل آینده ساز و تأثیر گذار کشور است. در ادامه احسان خانه آباد، نویسنده کتاب «نبرد انرژی» توضیح داد: نام کتاب برگرفته از اقدامات آمریکا برای تسلط به جهان به واسطه دستیابی به انرژی اتمی است. در واقع آمریکا به واسطه حاکمیتی که بر منابع انرژی فسیلی و دسترسی آسان به آن دارد سعی می کند تا دیگر کشورها را در این عرصه پشت سر بگذارد.

خانه آباد یادآور شد: تغییرات اقلیمی زمین و

کاهش منابع فسیلی باعث

شده تا کشورهای جهان در

برنامه های خود نجات زمین

را از اولویت های مهم خود قرار

دهند. به عبارت ساده تر اروپا

و آمریکا در فکر تغییر تمدن

به واسطه تغییر مصرف انرژی

هستند حال اگر ایران بتواند در

این زمینه موفقیتی کسب کند

بی شک موقعیت و قدرت راهبردی

اروپا و آمریکا در خاورمیانه و

کشورهای جهان سوم از دست

خواهد رفت.

یادداشت

نگاهی به حاشیه های شاید مهم تر نمایشگاه کتاب تهران

نماییت ایران و نمایشگاه تهران

سنابادی - اکنون که سی وسومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به پایان رسیده، شاید بهتر با تأمل بیشتری بتوان از آن سخن گفت. پیش از این در رسانه های کاغذی و مجازی به نمایشگاه فراوان پرداخته شده و از این رو، در این یادداشت خواهیم کوشید برخی نکات را مطرح سازیم که به نظر ما کمتر مورد توجه قرار گرفته یا اهمیت بیشتری دارد. نوشته پیش رو، نگاهی است به برخی حاشیه های این رویداد فرهنگی، نگاهی که جنبه های انتقادی آن پررنگ تر است بلکه انتقاد هایمان سازنده باشد.

● آنگاه که چند از چون پیشی می گیرد

معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس سی وسومین نمایشگاه کتاب تهران با دفاع از این رویداد، به حضور دو هزار و هشتصد ناشر در این دوره اشاره کرده و در واقع با رویکردی کمیت گرایانه به خود یعنی دستگاه برگزار کننده با لیده است. آقای یاسر احمدوند ای نمی داند کیفیت کار بسیاری از انتشاراتی های کشور چه اندازه است و یا خود را به ندانستن می زند. بد نیست یادآوری کنیم در یافت مجوز نشر در ایران ساده بوده و با دارا بودن حداقل هایی از شرایط امکان تبدیل شدن به ناشر وجود داشته است. به همین علت هم بسیاری از انتشاراتی های کشور در عمل چیزی به فرهنگ نمی افزایند (اگر نگوئیم به آن آسیب می زنند) اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی شمای ناشر را به صرف انتشار نسخه ای از دلیوان حافظ و کتاب های ماثلا مناسب کودک که یک روز می توان نوشت و ترجمه هایی ضعیف از کتاب های مشهور جهان، به رسمیت می شناسد. در این میان، وضعیت ظاهری خیلی از کتاب های منتشر شده (طرح جلد و فونت و صفحه آرای) نیز راضی کننده نیست و از همین روست که هزاران ناشر به شکلی قاچ گونه در فضای نشر کشور روبیده اند. بدیهی است که حضور این ها در یک برنامه یا گرد همایی فرهنگی افتخار و بالیدنی ندارد.

● آنگاه که خوش نامان نیامدند

صرف نظر از اینکه جزو موافقان یا مخالفان برگزاری نمایشگاه باشیم، حضور ناشران خوش نام و مطرح، سطح کیفی این رخداد فرهنگی را بالا می برد. اگر چه تعداد ناشران خوب در این دوره کم نبوده است، احتمالاً دوستداران پیگیر ادبیات و علوم انسانی از غیبت نشر مرکز، انتشارات نیلوفر، نشر نری، انتشارات ققنوس و دیگر انتشاراتی های برجسته نا راضی باشند. این ناشران ظاهراً برای حمایت از کتاب فروشی ها- که بنا به باوری، برپایی نمایشگاه کتاب به زیانشان است - از آمدن به نمایشگاه این دوره خودداری کردند.

● جعل هویت شاعر ایرانی در پایتخت ایران

یک اتفاق عجیب در نمایشگاه اسال، مربوط به غرفه جمهوری با کوست، نگارنده از اهمیت و لزوم تعامل با کشورهای همسایه غافل نیست اما آیا نباید بر آنچه در این غرفه نمایش دادند، نظارت می شد؟ کسانی که مباحث مربوط به وضعیت سیاسی وامنیتی ایران و همسایگانش را دنبال می کنند، لابد در جریان تبلیغات نژاد پرستانه و تحریک آمیز جمهوری با کوعلیه تمامیت ارضی ایران هستند. در سال های گذشته نمونه های زیادی از پیامدهای این رفتار غیر دوستانه، دیده شد. در همین راستا، کشور همسایه سال هاست به دنبال پارسی زدایی و محو نشانه های فرهنگ ایرانی در سرزمین خود و حتی در برخی نقاط کشور ماست. شاید مشهورترین این اقدامات، انکار ایران دوستی و فارسی زبان بودن حکیم نظامی گنجوی شاعر بزرگ ایرانی است. آن ها در همین نمایشگاه کتاب ما، در غرفه خود کتاب هایی درباره نظامی در معرض دید همگان گذاشتند که امتداد رفتارهای متعصبانه و ضد علمی سابق است.

● حضور دقیقه نوید

نوع برخورد مسئولان بلندپای کشور با یک رویداد فرهنگی می تواند جایگاه این رویداد را در نگاه ایشان نشان دهد. بنابراین نفس حضور مسئولان در نمایشگاه کتاب می تواند مثبت تلقی شود. سر زدن رئیس جمهور به نمایشگاه نیز از همین دیدگاه قابل توجه است. اما پرسشی که پیش می آید این است که چرا آقای رئیسی در آخرین روز برپایی نمایشگاه راهی آنجا شد؟ آیا نمی توانست همچون مسئولان پیش از خود، در آیین گشایش نمایشگاه کتاب پایتخت حاضر شود؟ بله، اقتصاد به ویژه در این مقطع اولویت است اما بعید است که اهمیت فرهنگ کمتر از آن باشد.

● حاشیه های دیگر...

در پایان از یادداشت، بد نیست فهرست وار از نمونه های دیگر حاشیه های سی وسومین دوره این اتفاق فرهنگی یاد کنیم. استقبال عجیب و غریب از انتشار کتاب یک بلاگر به نام ش. ک. که البته چیز تازه ای نیست و در گذشته هم موارد مشابه آن دیده شده است. جمع آوری کتاب مجور گرفته و شکل گیری این سؤال که اگر مجوز دارد چرا مانع از عرضه آن شده اند و اگر کتابی نامناسب است، چرا به آن مجوز داده اند، حضور پررنگ غرفه های دولتی و نهادهای و....